

Kompetencecenter for Læsning

IT & ordblinde konference

27.4.23

Når det ubevidste bliver bevidst – LST-læringsspind som omdrejningspunkt for ordblinde elevers mestring i grundskolen

Jeanette Rugaard Christensen jerc@aarhus.dk

Mikael Stensgaard Nielsen misn@aarhus.dk

Kompetencecenter for Læsning, Aarhus

Program

- KCL og baggrund for læringsspindene
- Formål med læringsspindene
- Læringsspindene
- Læringssamtalen - hvordan?
- Eksempler på læringsspind udfyldt af elever

- *Refleksion to og to*

- Data
- Læringsspind i anvendelse
- Hvis du vil vide mere..
- *Spørgsmål fra salen*

Kompetencecenter for Læsning, Aarhus

[Link til hjemmeside](#)

Den specialiserede læse- og ordblindeindsats

FORANKRET I KCL

GRUPPEFORLØB Gruppenforløb er en indsats i læringsmiljøet centreret omkring en gruppe af udvalgte elever med skriftsprogsvanskeligheder.	ELEVKURSET Elevkurset har fokus på bevidste LST- og læringsstrategier i alle skolens fag samt arbejde med selvforståelse og handlingskompetence. Efter kurset understøtter KCL elevens strategier og læringsforudsætninger i læringsmiljøet.	SKRIFTSPROG SVANSELIGHEDER I SPECIALKLASSEN Kompetenceudvikling af det pædagogiske personale omkring skriftsprogsvanskeligheder for elever på alle klassetrin i specialklasser og på specialskoler.
--	---	---

UNDERSTØTTELSE I LÆRINGSMILJØET

Klassen <ul style="list-style-type: none">Co-teachingOplæg til elever om skriftsprogsvanskelighederPP på særlige vilkår	Vejledningsbordet <ul style="list-style-type: none">Sparring m. læsevejlederDen individuelle handlingsplan og lærings samtale m. elevenSparring m. lærere og pædagogerDen forebyggende undervisning i ordblindhedArbejde med risikotest for ordblindhedSparring med ledelsenOrdblindepatrulje	Personalrummet <ul style="list-style-type: none">Kursus for skolens pædagogiske personaleInput på forældre møderKompetenceudvikling (KUL 2.0)	Det tværfaglige rum <ul style="list-style-type: none">Specialcenter møderTværfagligt samarbejdeEleven i skriftsprogsvanskelighederEleven i sammensatte vanskeligheder
--	--	--	---

FORANKRET I PUF, UDFØRES I SAMARBEJDE MED KCL

Kommunalt læsevejleder netværk Erfaringsudveksling og videndeling ml. læsevejledere	Skolens handlingsplan og dialogmøder Kursusleder fra PUF og KCL tilbyder dialogmøder om temaer fra skolens handlingsplan for sprog og literacy	Samarbejde med forældre Understøttelse af skolens samarbejde med forældre til børn og unge i læsevanskeligheder herunder idekatalog og film til forældreoplæg Oplæg på de kommunale biblioteker.	Tilgængeligt litteratur Understøtte læsesvage elever i at finde egnet læsestof til skole og fritid. Læsekasser på Center for Læsning
---	--	---	---

WWW.KCL.AARHUS.DK

Overview Elevkursus KCL

- Informationsmøde**
Elever og forældre besøger KCL og får informationer om kommende kursus og forløb.
- Opstartsmøde**
Elev, forældre, lærere og KCL-konsulent mødes og taler om status og ønsker for forløbet.
- 7 ugers kursus**
Undervisning i strategier med LST med fokus på automatisering og læring samt egen selvforståelse.
- Arbejds møde**
KCL-konsulent overleverer viden fra de 7 ugers kursus. Efterfølgende tiltag i læringsmiljøet drøftes og besluttet.
- Tiltag i læringsmiljøet**
Lærerteamet samarbejder med KCL-konsulent om implementering af elevens tillærte strategier i læringsmiljøet

Baggrund

"Når det ubevidste bliver bevidst – læringsspind som omdrejningspunkt for ordblinde elevers mestring"

- Elever med fonologiske vanskeligheder (ordblinde) + præget af et mangelsyn på sig selv
- Tillært hjælpeløshed: *"en angrebsmåde, der indeholder lav selvfølelse og selvtillid, dårlige præstationer, reducerede forventninger, nedsat motivation, begrænset vedholdenhed samt passivitet"* (Lena Swelander, 2012)

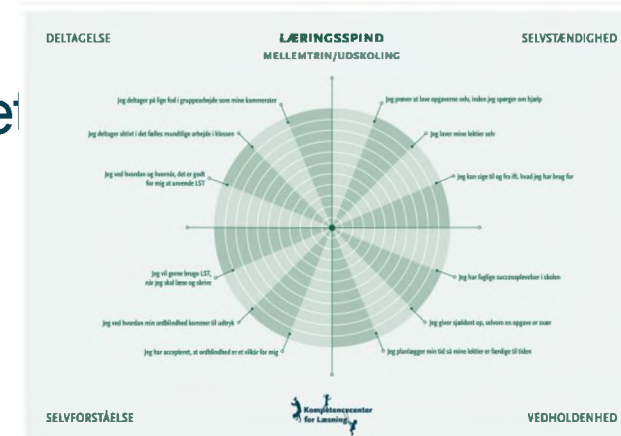
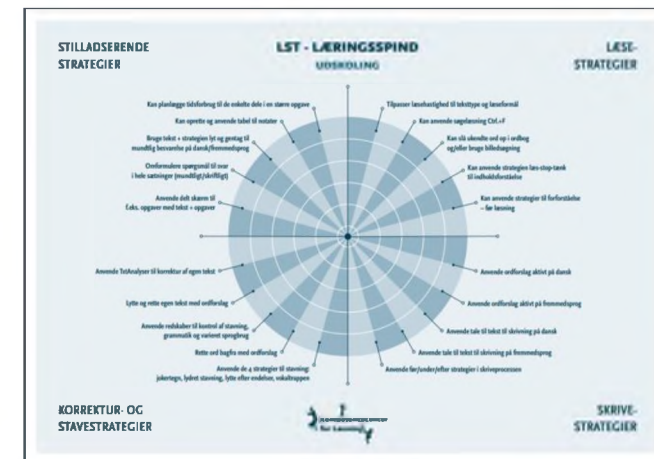

- Hvordan kan vi styrke elevernes mestringsforventninger og motivation?
- Hvordan kan vi synliggøre de læringskompetencer og strategier eleverne tilegner sig?

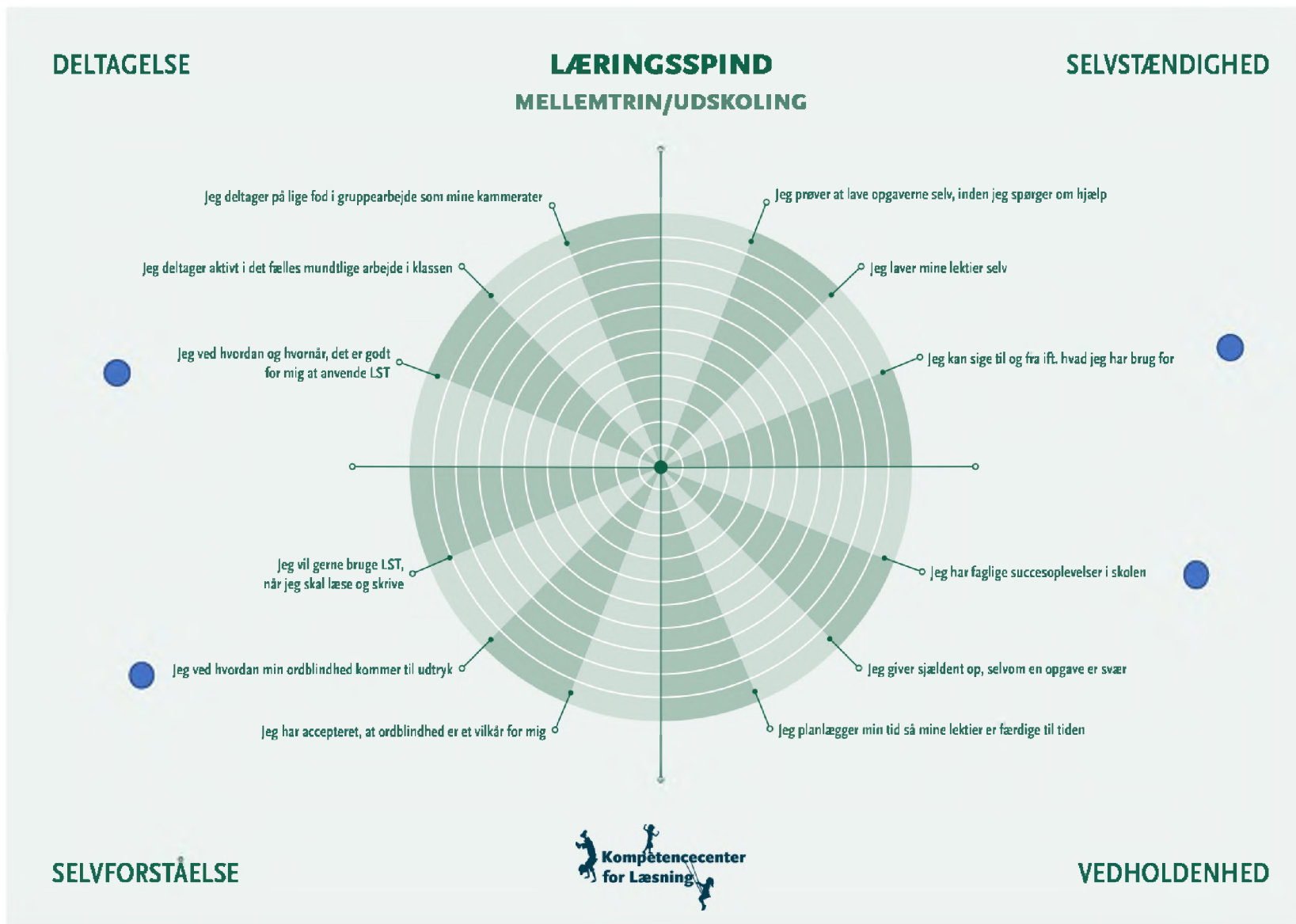

Formål

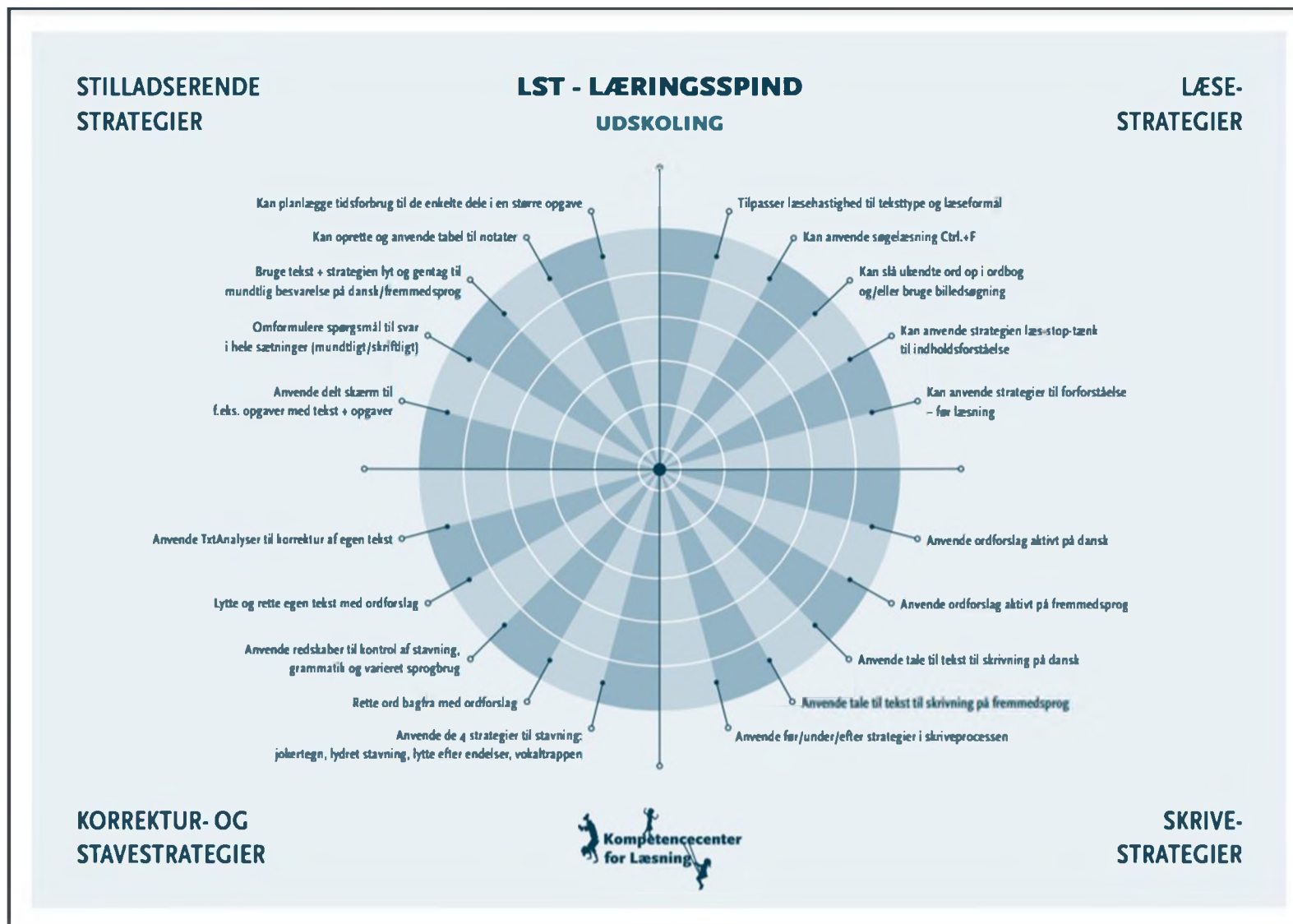
- At egen udvikling af læringskompetencer bliver **synlig** for eleven
- Fra programlogisk tilgang til **bevidst** anvendelse af LST-strategier – *hvordan, hvornår og hvorfor LST?*
- At bevidstgørelse om egne læringskompetencer fører til **mestringsforventninger** og øget **motivation** for læring
- At eleven oplever sig som **aktør** i eget skoleliv
- **Læringsorienteret** diskurs fremfor en præstationsorienteret

Læringsspind

LST-læringsspind

Læringstermometer

LÆRINGSTERMOMETER - INDSKOLING

MOTIVATION & NYSGERRIGHED	
Jeg går i gang med opgaverne	<input type="range"/>
Jeg spørger, hvis jeg er i tvivl	<input type="range"/>
VEDHOLDENHED & FORDYBELSE	
Jeg kan lave en opgave færdig	<input type="range"/>
Jeg bliver ved, selv om det er svært	<input type="range"/>
FORVENTNING OM EGEN MESTRING	
Jeg tror, jeg kan løse de opgaver, jeg får	<input type="range"/>
Jeg kan lave lektier hjemme uden hjælp	<input type="range"/>
SAMARBEJDE & INITIATIV	
Jeg kan arbejde sammen med alle i klassen	<input type="range"/>
Jeg laver lige så meget som mine kammerater	<input type="range"/>

SELVSTÆNDIG & ANSVARLIG	
Jeg prøver selv, før jeg søger hjælp	<input type="range"/>
Jeg kan sige, hvad jeg har brug for	<input type="range"/>
SELVREGULERING	
Jeg kan fortælle, når jeg synes, noget er svært	<input type="range"/>
Jeg kan forklare, hvordan jeg har det	<input type="range"/>
LST	
Jeg bruger LST i alle fag	<input type="range"/>
Jeg ved, hvordan LST kan hjælpe mig, når jeg læser	<input type="range"/>
Jeg ved, hvordan LST kan hjælpe mig, når jeg skriver	<input type="range"/>

Læringssamtalerne på KCL

- Før og efter samtale
- Spindet fremstår i A3 størrelse
- Fungerer som et tredje mellem elev og kontakt
- Kontaktperson stiller refleksive spørgsmål, uddyber og forklarer
- Det er eleven, der udfylder spindet
- Ved efter samtalen udfylder eleven et nyt spind
- Efter samtalen overfører eleven fra 1. spind, så udviklingen bliver synlig

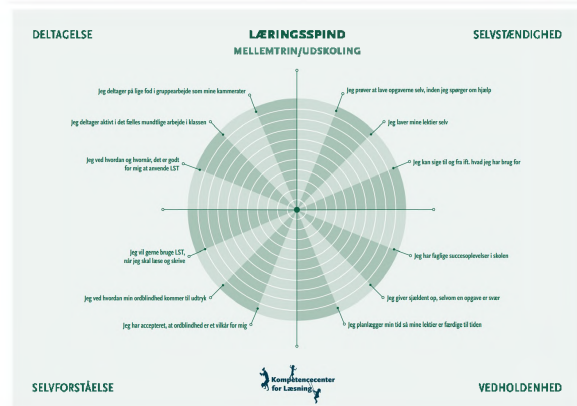
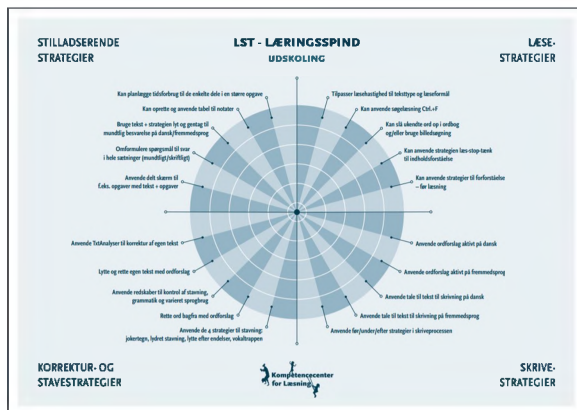
Vejledning til samtale og udarbejdelse af spind

Hvem: læsevejleder/fagperson/lærer (*LST-læringsspind forudsætter kendskab til læringsstrategier med LST*)

Forberedelse: Print spind i A3 og medbring blyant og viskelæder. Ved udfyldelse 2. gang medbring desuden farveblyant + tidligere udfyldt spind.

Hvordan:

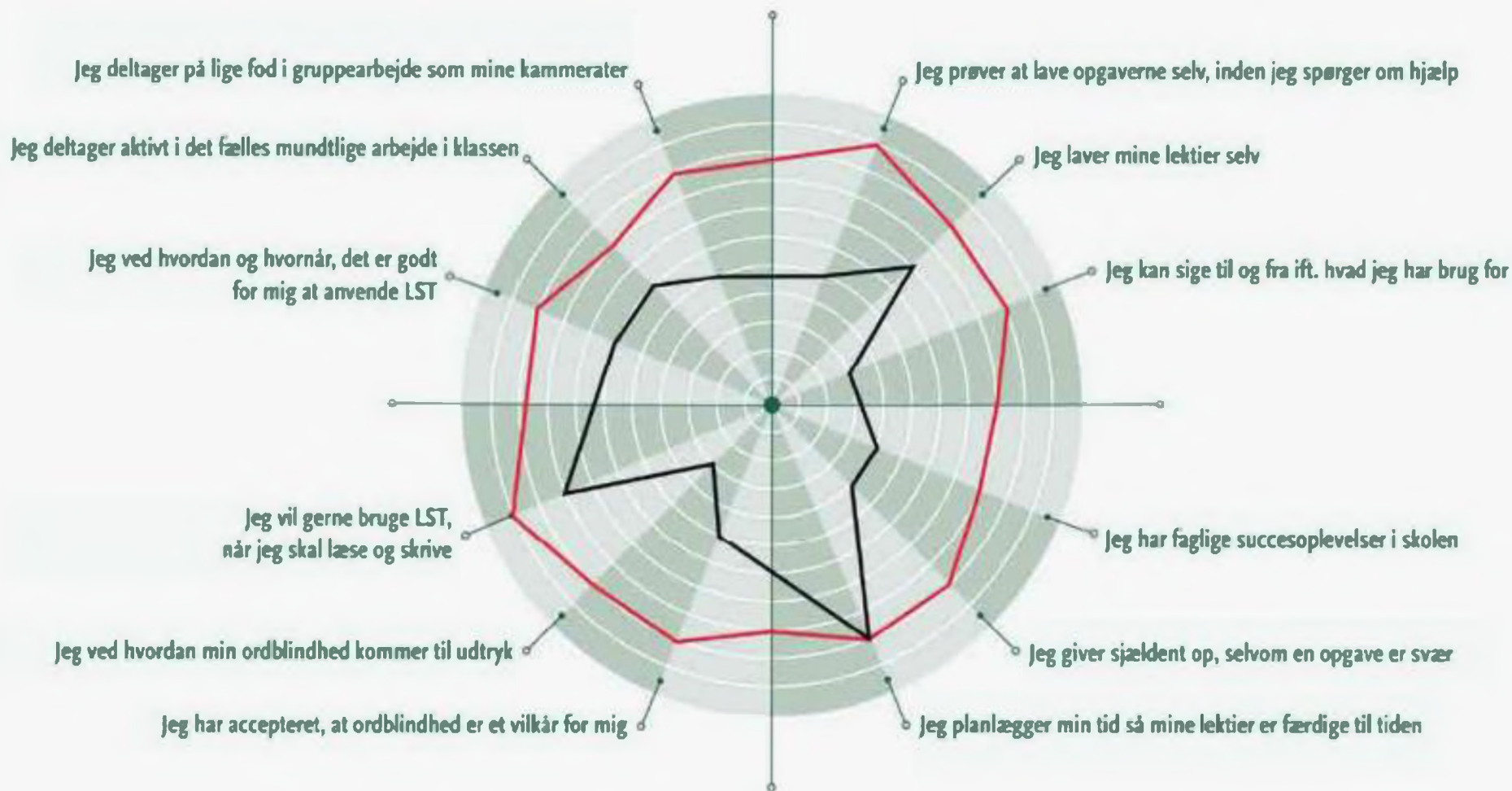
1. Der tages altid udgangspunkt i et nyt spind, så eleven ikke påvirkes af besvarelserne fra sidste samtale
2. Læsevejleder (*herefter LV*) forklarer eleven formål med samtalen og præsenterer spindet
3. LV stiller første spørgsmål – evt. med uddybende forklaring. Eleven vurderer sig selv fra 1-10 (*læringsspind*) eller 1-5 (*LST-læringsspind*) LV stiller evt. reflekterende spørgsmål til elevens vurdering, f.eks. eksempel. Eleven sætter selv en prik på rette cirkel i spindet.
4. Sådan fortsættes spindet rundt. LV gør sig evt. notater til elevens uddybende eksempler.
5. Når alle spørgsmål er besvaret, forbinder eleven prikkeme
6. LV og elev samtaler om "figuren". Hvad viser sig, f.eks. i forhold til spindets fire temaer? Giver spindet anledning til særligt fokusområde eller målsætning for elev/læringsmiljø?
7. Hvis eleven tidligere har udfyldt et spind, tegner eleven det nye spind over i det tidligere med farveblyant.
8. LV og elev samtaler om udviklingen. Hvor er der sket en udvikling og hvorfor? Derudover kan der samtales om fokusområde eller målsætning.
9. LV scanner og gemmer spind

DELTAGELSE

LÆRINGSSPIND

SELVSTÆNDIGHED

SELVFORSTÅELSE

VEDHOLDENHED

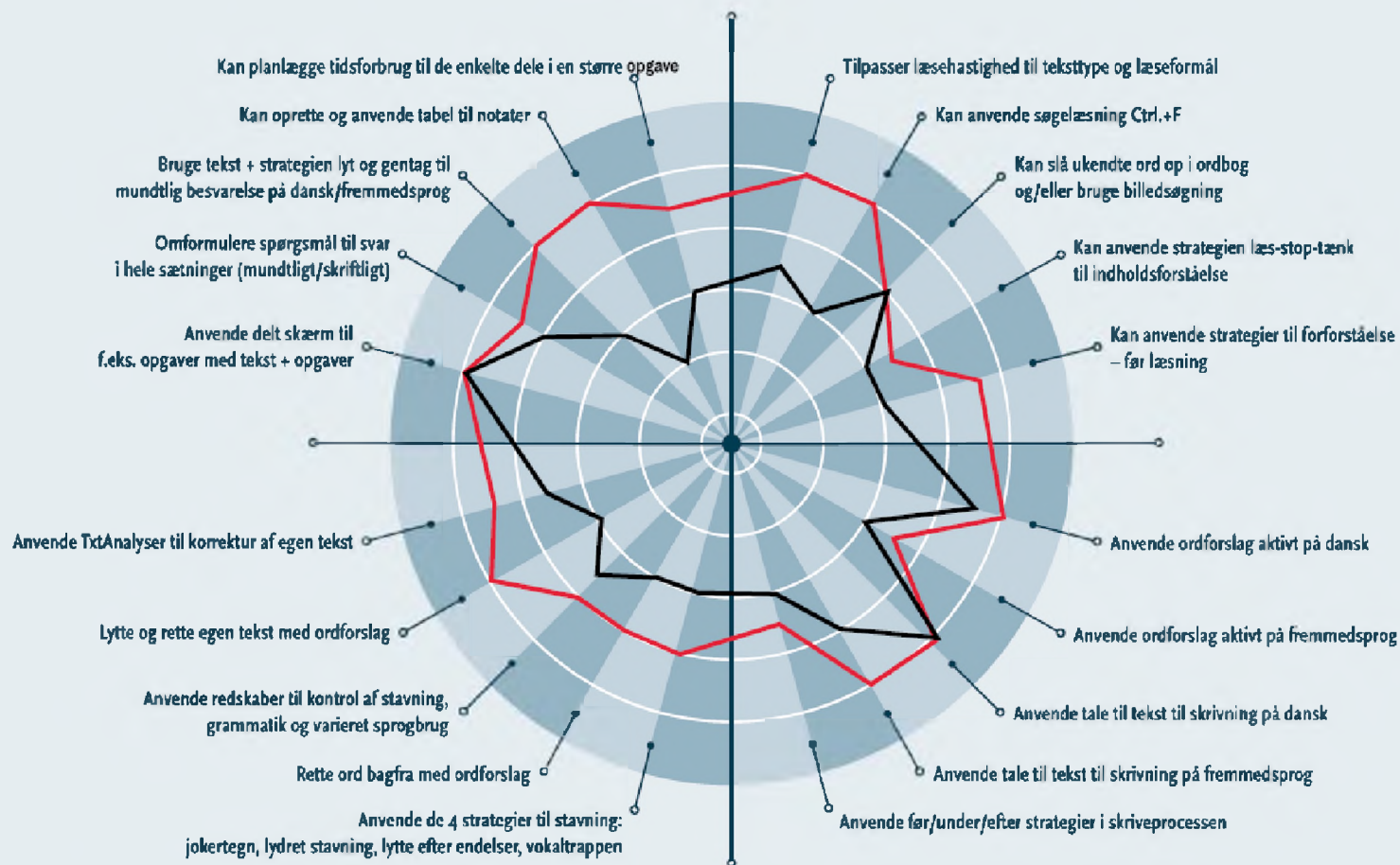
Selvforståelse

STILLADSERENDE STRATEGIER

LST LÆRINGSSPIND

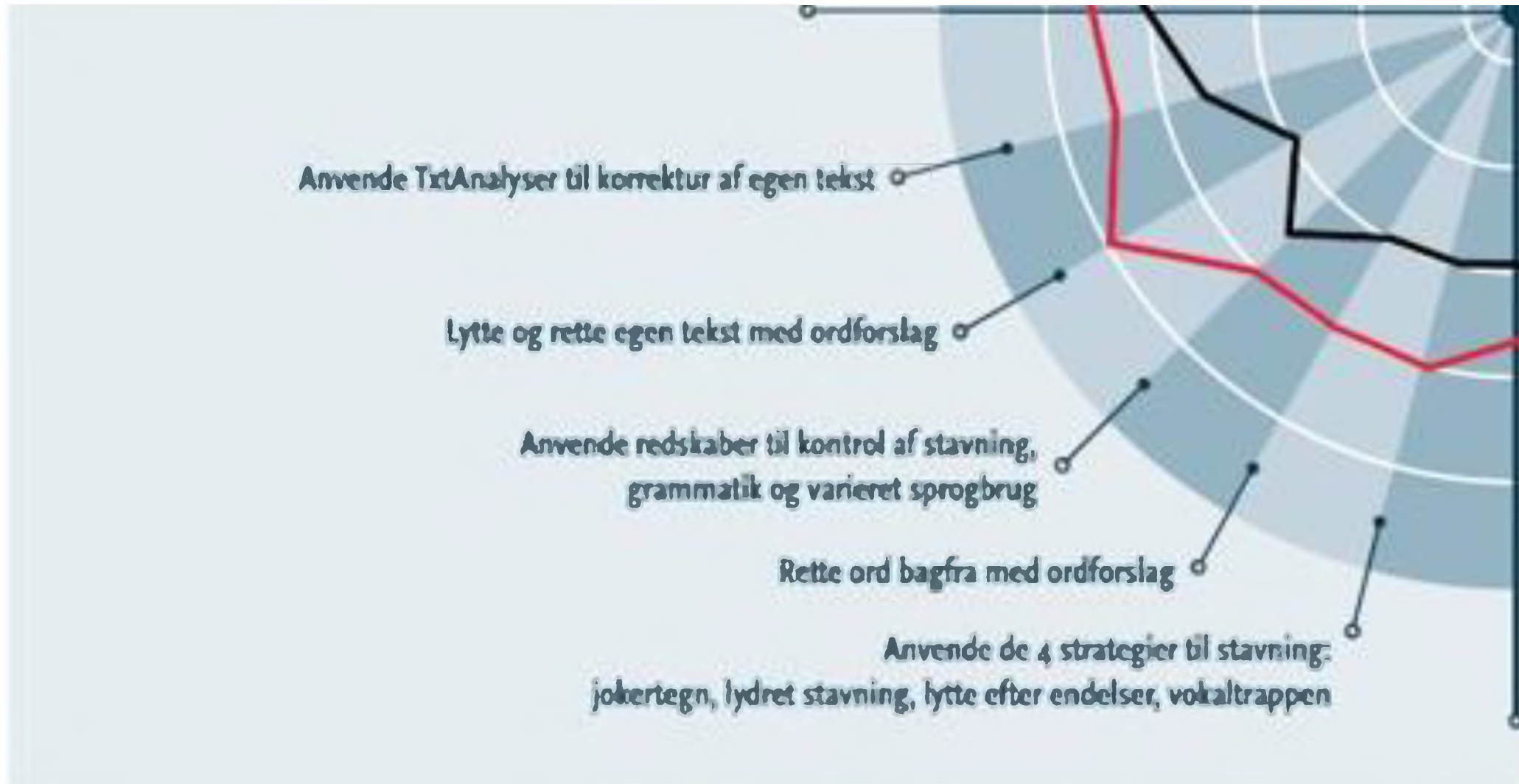
LÆSE-STRATEGIER

KORREKTUR- OG STAVESTRATEGIER

SKRIVE-STRATEGIER

Korrektur og stavestrategier

Refleksionsøvelse;
Tal med din sidemakker i 5 min.

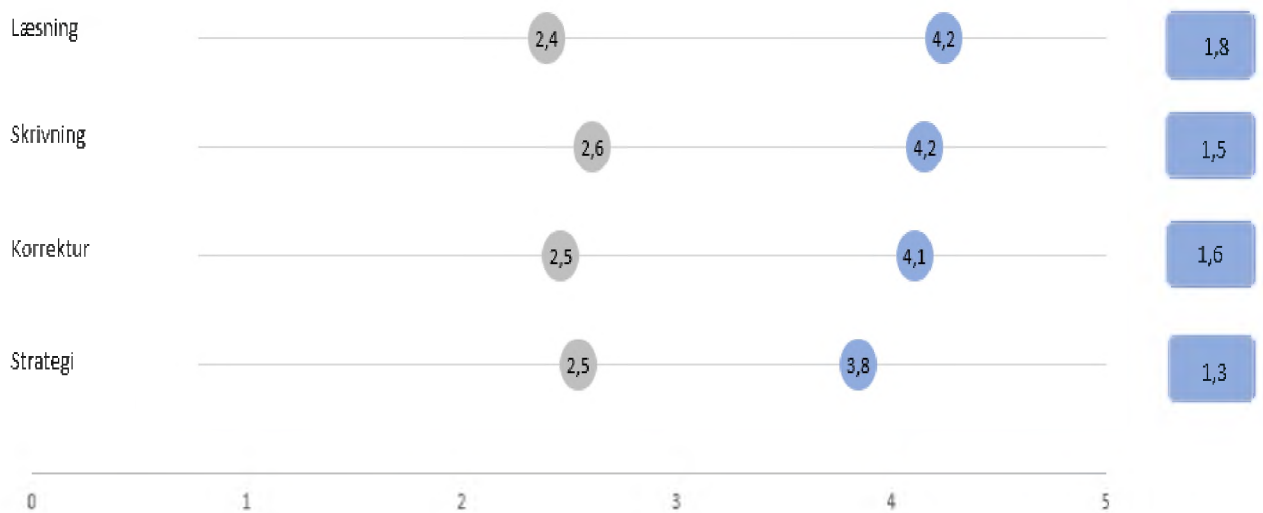
Kig på de 2 spind og vær undersøgende
på elevens udvikling.

Vælg et eller flere nedslag, som du lægger
særligt mærke til.

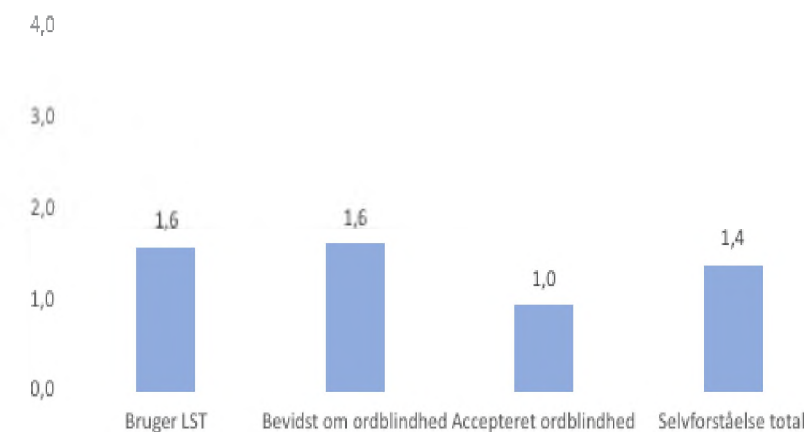
Data

Egenskaber før og efter indsatsen for udskolingen

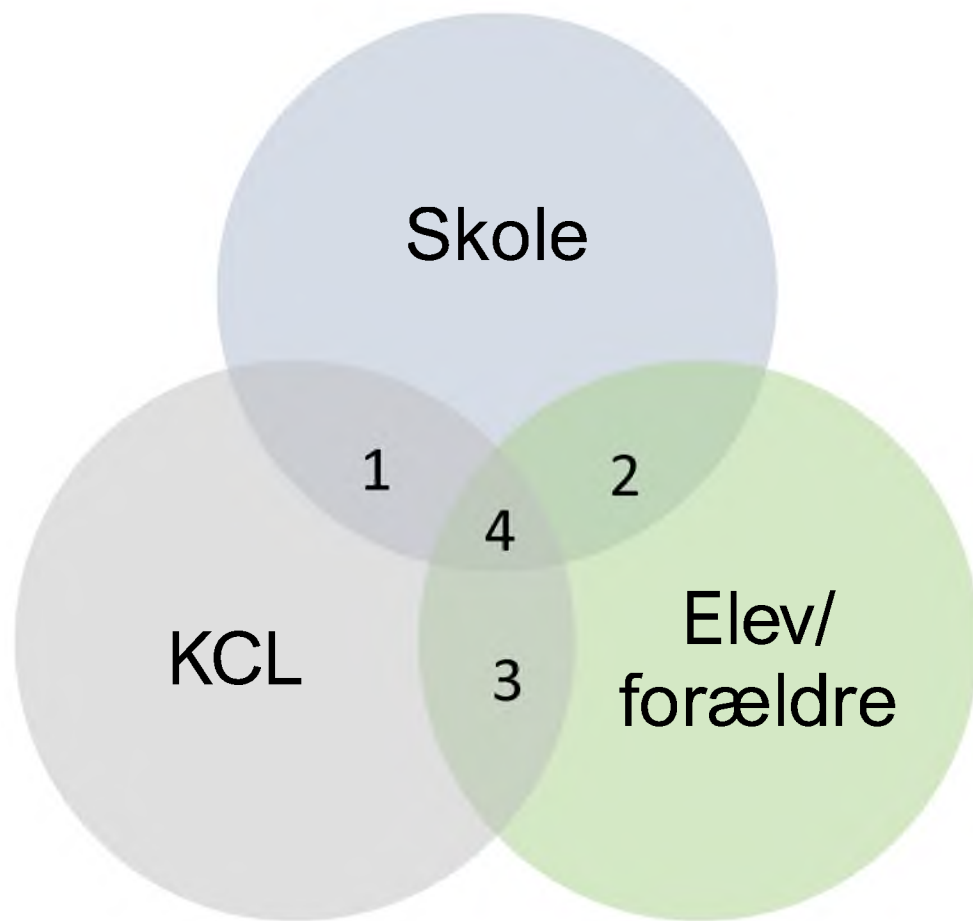

	Bruger LST	Bevidst om ordblindhed	Accepteret ordblindhed	Selvforståelse total
Før indsats	7,6	6,7	8,4	7,6
Efter indsats	9,2	8,3	9,3	9,0
Udvikling	1,6	1,6	1,0	1,4

Udvikling fra før til efter indsatsen

Anvendelse af læringsspind i skolen

1. **KCL-skole:** Spind udfyldt på KCL. Overlevering af elevens udvikling og formidling af status. Opstille fokuspunkter i læringsmiljøet
2. **Skole-elev/forældre:** Spind udfyldt med læsevejleder/lærer, f.eks. i forbindelse med udarbejdelse af den individuelle handleplan for ordblinde elever. *Elevens stemme...*
3. **KCL-elev:** Spind udfyldt på KCL. Læringsamtaler på KCL
4. **KCL, skole, elev/forældre:** Spind udfyldt med læsevejleder/lærer.

På KCL's hjemmeside finder du:

- LST-læringsspind til mellemtrin og udskoling
- Læringsspind til mellemtrin og udskoling
- Vejledning til arbejdet med læringsspind
- Læringstermometer til indskoling

<https://kcl.aarhus.dk/viden/laeringsspind/>

Hvis du vil vide mere...

Artikel: *"Når det ubevidste bliver bevidst – læringsspind som omdrejningspunkt for ordblinde elevers mestring"* – Læsepædagogen nr. 5, september 2021

<https://kcl.aarhus.dk/media/68596/artikel-msn-og-ks-som-pdf.pdf>

Podcast om læringsspind fra konferencen Smag på ord 2021 [her](#).

 LÆSEPÆDAGOGEN
NUMMER 5 » 68. ÅRGANG » SEPTEMBER 2021

- > Nye kontaktformer
- > En skole for alle – med legende tilgang til skrivning og læsning
- > Når det ubevidste bliver bevidst – Læringsspind som omdrejningspunkt for ordblinde elevers mestring
- > «Hjemmeskolen» blev et læringsløft for eleverne
- > Lyttelæsning i grundskoler: at kunne læse med ørerne

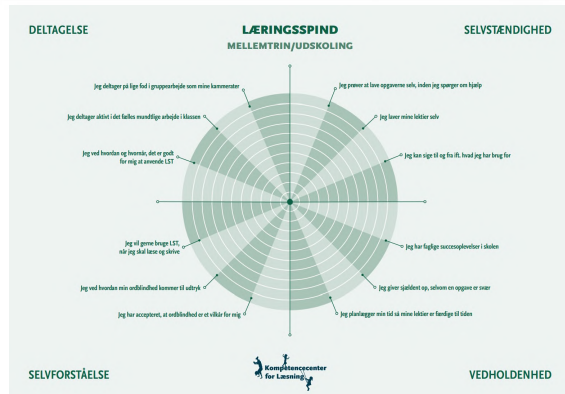

Hvilke muligheder ser du i anvendelsen af læringsspindet og LST - læringsspindet?

Hvilke perspektiver giver læringsspindene i forhold til din virkelighed?

Tiltag

læringsspind

Ugeskema

	søndag	mandag	tirsdag	onsdag	torsdag	fredag	lørdag
15-16		Klubben	Klubben	Klubben	Lektier	Læsning	
16-17		Klubben	Håndbold	Klubben	Håndbold		
17-18		Klubben		Lektier			
18-19		Aftensmad	Aftensmad	Aftensmad	Aftensmad	Aftensmad	
19-20		Lektier	Lektier				
20-21		Hygge	Hygge	Hygge	Hygge	Hygge	

Skriveskabelon At være ordblind

Navn: _____
 Dato: _____

- Du skal skrive dokumentet Følles (plakat) og sætninger.
- Du skal kopere de sætninger der passer på dig ind i denne skabelon i de tomme kasser.
- Du skal ordrette alle dine egne sætninger.

Før jeg kom på KCL

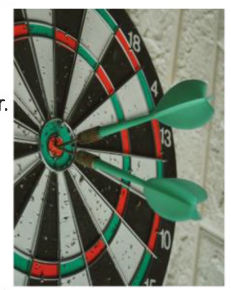
Hvilke vanskeligheder havde du?
 Hvordan påvirkede vanskelighederne dig?
 Hvilke dårlige oplevelser har du haft?
 Hvilke gode ting og oplevelser har du haft?
 Hvordan oplevede du det, da du blev
 tester ordblind?

At være ordblind

- KCL tid – Dynamisk og fikseret mindset (Lene Heckmann)
- Butterfly Circus – 20 min film om identitet
- Lektieskema
- Vejledning/opskrift til opgaven
- Skabelon til opgaven
- Kriterier, hvornår er opgaven færdig
- I do, We do, You do
- Feedback undervejs
- Give tid til at alle kan tænke og nå at række hånden op
- Viden om ordblindhed - hvornår driller den
- Tid til gentagelser af rutiner og strategier
- Besøg af rollemodeller – mulighed for selv at blive rollemodel
- [Link til film på hjemmesiden](#)

Mål for opgaven

- At du skriver i hele sætninger.
- At du kan fortælle om egne oplevelser og de tanker du har om at være ordblind.
- At du besvarer alle spørgsmål med en begrundelse (fordi at...)
- At du arbejder efter modellen: før – under – efter
- At skrive navn på opgaven
- At du kan navngive dokumentet rigtigt

Tiltag LST-læringsspind

Øve teknik og strategier i alle skolens fag

[Link til plakater og skabeloner](#)

Klar til at skrive?

1. DOKUMENT KLAR?
2. TÆNDT APPWRITER?
3. ORDFORSLAG OG MÅSKE TTT KLAR?
4. HØRETELEFONER PÅ?

Hold	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
8.00-8.30	Læsebånd 8.00-8.30				
8.30-9.45	Matematik	Faglig læsning	Sprog	Matematik	Dansk
9.45-10.15	PAUSE				
10.15-11.45	Sprog (tysk/fransk)	Sprog	Faglig læsning	Dansk	LST
11.45-12.15	SPISEPAUSE				
12.15-13.15	LST	KCL tid	Dansk	Faglig læsning	KCL tid
13.15-14.00					

LÆS EN FAGTEKST MED LST

- Find læseformålet** - Hvad skal du bruge teksten til? (Illustration: person reading a book with a question mark)
- Find din læsehastighed** - skru op eller ned for hastigheden alt efter om du skal skimme, dybdelæse osv. (Illustration: speedometer)
- Læs - stop - tænk** - stop efter et afsnit/side og tænk over om du forstod teksten (Illustration: person thinking with a stop sign)
- Tag notater** - brug f.eks. to-kolonnenotat, lav en lille indtaling efter hvert afsnit, brug et mindmap eller en tidslinjeskabelon (Illustration: person with a notepad and microphone)
- Slå ukendte ord op** - brug ordbogen eller Google billeder (Illustration: person with a dictionary and Google search)

© Kompetencecenter for Læsning